

Roosevelt sendte 9. april dette telegram til kong Haakon: "For 2 år siden angrep Tyskland Norge uten noen som helst foranledning. Deres majestet og det norske folk har siden da ved sin faste tro på demokratiets sak og de alliertes seir vært en inspirasjon for de forente nasjoners folk."

Storbritannias krigsbudgett. Den britiske finansminister opplyste i sin budgett-tale idag at Storbritannia i de kommende 12 mnd. vil bruke 5.286 millioner pund. Nesten hele dette beløp vil gå direkte til krigsformål. I løpet av de kommende 3 mnd. vil der bli brukt et beløp som er 45% av Storbritannias samlede årlige nasjonalinntekt. Budgettet viser i det hele en stor stigning, som muliggjøres ved en sterkere beskatning av luksusartikler, først og fremst tobakk og øl. Men trass dette finansielle krafttak er der ingen fare for inflasjon. I virkeligheten er prisnivået blitt lavere i løpet av siste år. Prisene er blitt stabilisert fordi folk frivillig har funnet seg i strengere livsvilkår.

Frankrike. Laval er gått inn i Vichyregjeringen som visestatsminister med myndighet over innen- og utenrikske saker. Darlan beholder sin stilling som sjef for nasjonens forsvar. Med Lavals inntreden i regjeringen er Pétains ord fra ifjor om at han aldri mer ville gi denne forræder noen makt blitt gjort til skamme. Regjeringen ble bebudet ved Deats tale for noen timer siden, da han sa at Frankrike stod ved korveien: det måtte nå enten ta aktiv del i "Europas seir" eller også kjempe "for Englands nederlag". Han ønsket en fullstendig militærallianse med Hitler, for hvis Vichy vogret å samarbeide, ville tyskerne bli nødt til å bruke makt! Frankrikes hær, flyvåpen og marine måtte gå til aksjon. - To viktige faktorer trer fram, sier London: 1) Tyskernes er langstelig over utviklingen i vest og trenger nå franskmennene for å avhjelp sin mangel på menneskemateriell. 2) Vichy har oppgitt alt håp om samarbeid med det franske folk, som heter tyskerne enda mer enn folkene på Balkan gjør. - Den amerikanske regjering har sendt ut en erklæring om at den bare anerkjenner den ~~regeringen som~~ det franske folk har. Det heter i erklæringen at det franske folk er fullt klar over at friheten ikke kan gjenvinnas før det nåværende forbryterstyret i Tyskland er fjernet; og både Vichyregjeringen og Hitler er tvunget til å ta disse kjennsgjøringar med i bergrøningen. - Alt samskjem mellom det okkuperte og uokkuperte Frankrike ble forbudt fra igår. Rioproessen utsattes inntil videre: hittil er det bare kommet fram hvor uforberedt på krig Frankrike var i 1940, men nå vil man antakelig gi etter for Hitlers ønske om å finne en syndebukk.

USA. Sumner Wells ble igår bedt om å uttale seg i anledning ryktene om ny tysk fredsiføling gjennom Stockholm. Han svarte at saken ikke hadde noen interesse. - Sjefen for den amerikanske generalstab, Marshall, er kommet til London for å undersøke den eventuelle støtte allierte invasjonstropper kan regne med fra de undertrykte folk. Han skal bl.a. konferere med den britiske regjering.

Russland. For et halvt år siden meldte tysk radio at den russiske hær hadde opphørt å eksistere. Idag innrømmer den at seks russiske divisjoner har rettet uvanlig våldsamt angrep på midtavsnittet og skapt forvirring i de tyske sambandslinjer. - Russerne melder om angrep S for Vjasma, i Donets-avsnittet og på Krim. Store tanksstyrker er ført over fra Novorussisk til Kertsj og rykker fram mot Feodosia. Det er regulær trafikk på Sevastopols havn. I løpet av siste uke falt 9000 tyskere på nordavsnittet av midtfronten, der det nå meldes om et russisk gjennombrudd; videre ble 66 tanks, 49 fly og 42 kanoner erobret eller tilintetgjort. - Et stort tysk transportskip og en minesveiper er senket i Barentshavet. - Førrige uke ble ialt 1203 tyske fly ødelagt på østfronten.

Østen. Japanerne rykker langsomt fram i Burma og har erobret en landsby ved oljefeltene. Heftige kamper pågår. - Corregidor er nå helt isolert. - 13 japosefly ødelagt under luftangrep mot basene på Nyguinea og 4 (+??) ved Andamansøyene.

Hiddelhavet. Det har ikke vært noe luftangrep på Malta siden søndag, da 5 aksefly ble skutt ned. I Libya har britiske kolonner og fly vært i virksomhet. Britiske kanoner har oppnådd fulltreffere på tyske og italienske tanks og panservogner SV for Ghazala.

KONG HAARONS TALE

9 april 1940

Overfallet på Norge den 9. april var for oss siden var den største overraskelse i krigen både for vestmaktene og for oss selv. De fleste hadde håpet at vi likevel under forrige verdenskrig skulle kunne holde landet utenfor krigen. Tyskerne utnyttet fullt ut overraskelsesmomentet, og da Norge etter to måneders kamp var hårtatt av tyskerne, hadde statsmyndighetene bare to ting å velge mellom, enten underkastelse under tyskerne, eller å reise fra landet og fortsatte kampen utenfor landets grenser. Vi valgte det siste, det eneste valg for en frimetselskende nasjon. Norge kjemper videre og er fremdeles i krig med Tyskland og vil fortsette å være det til Norge igjen er befridd. Vår fortsatte kamp er et ledd i de alliertes krigsforløp, og vår handelsflåte er et betydelig ledd i denne kamp. Vår handelsflåte var av høy kvalitet både hva menneskap og materiell angår, og etterat den norske regjering ved ankomsten til London hadde rekvirert de norske skip utenfor Norge, ble det etterhånden stillet mer og mer tannasje til vår disposisjon. Ikke ett skip unnløst straks å etterkomme regjeringens ordre om å gå til britiske havner. Det er opplyst at 40 % av all den olje som kommer til Storbritannia og 20 % av alle matvarer og andre nødvendige ting kommer på norske skip, og vår handelsflåte er således blitt en viktig krigsfaktor. Utan å overdrive kan det sies at Norges anskaffelse er og vil være uunnverlig for de allierte. Siden den tyske invasjon av Norge og til utgangen av 1941 mistet vi 200 skip på til sammen 1,3 mill. tøn. og 1300 mann.

Regjeringens oppgave er å bygge opp et vidt forgrønet apparat for aktiv deltagelse i selve krigsforløpet. Særlig er tvungen verneplikt for alle voksne borgere utenfor Norge innført, og de blir utdannet i egne militærleire. Våre flygere utdannes i egen leir i Toronto, og vår krigsflåte utgjør en verdifull tilvekst til de allierte sjøstridskrefter. Hermennene deltar allerede i allierte operasjoner med "lighting parties", og norske menn og kvinner hjemme våger livet for å slutte seg til sine kjempende landsmenn.

For å oppnå det mest mulig intense samarbeid mellom våpnene er det utnevnt en forsvarssjef for alle norske væpnede styrker. Dermed er det etablert en enhet i ledelsen som skal koordinere våpnene slik at slagkraften blir den størst mulige.

Den sivile administrasjonen har mange og vanskelige oppgaver å løse. Legasjonene og de konsulære avdelinger er blitt styrket. Det legges stor vekt på propaganda og informasjonstjenesten. Det nå forberedes gjennomgangen av Norge etter nasikassett og N. S. medbrytende arbeid. Regjeringen sørger for sjøfolkernes velferd og utdanning og har opprettet maskinist-, styrmanns- og radioskoler. Det arbeides også med tilveiebringelse av ny tannasje til erstatning for det som går tapt under krigen. En viktig oppgave er også å skaffe øyeblikkelige forsyninger av alle slag til Norge så snart forholdene gjør det mulig. Det friske Norge deltar i det arbeid som pågår for å skaffe forsyninger til de øvrige okkuperte land. Betydelige arbeider er allerede gjort på dette felt. Et viktig spørsmål er også gjennomgangen av vårt pengevesen og våre finanser etter krigen.

Den amerikanske befolkning vet hvilken strålende holdning nordmennene har inntatt. Den kjenner biskopenes og hele geistlighetsens og lærerstanden mandighet og fasthet og deres stolte og modige kamp der hjemme, en kamp for å verne om Norges sjel. Disse kamper viser at Norge aldri vil gi seg. Det står store makter mot oss, men større makter er med oss.

Sterke bånd har alltid knyttet de forente stater og Norge sammen, og vennskapet mellom de to land har jeg sett mange beviser på i disse dagene. Jeg nevner spesielt president Roosevelts personlige velvilje mot min svigerdatter og mine barnbarn. Vi har mange venner som alle vil sette alt inn på at også Norge vil gjenvinne sin fulle frihet.

Kong Haakon's tale ble sendt over alle amerikanske sendere den 9 april. Talen er referert etter tilleggsprogrammet fra London mandag 13 april.